

Szijártó István

Dr. Szijártó István és az általa létrehozott Balaton Akadémia táj- és magyarságtudató központ méltatása

„Az Eötvös Collegium igazgatójaként határoztam el Széchenyi, Eötvös, Teleki Pál, Németh László szellemi végrendeletei szerint hivatalos – bár méltatlan – örökös-ként a Balaton Akadémia létrehozását...” Írja az erről szóló „SIS HONESTUS!” (Légy becsületos!) I. című könyve bevezetőjében Szijártó István. Élete delén, a rendszerváltó pártalapítások idején, szánta rá magát, hogy főiskolát létesítsen. Szellemi társakat, pártfogókat, majd épületet, anyagi-pénzügyi támogatókat keresett és szerzett hozzá; lenyűgöző szervező-menedzselő munka, rengeteg megpróbáltatás árán. *„...az Akadémia története ízig-vérig mai történet. Vargabetűi és buktatói is jellemzik korunkat. Számonra ez azonban egyértelműen sikertörténet.”* – összegzi tíz év múltán, s vallhatja ezt ma is. Vajon mi adott neki erőt, bátorságot, hogy harcát, a mostoha viszonyok közepette megharcolja, s a Balaton Akadémiát két évtizeden át mindmáig éltesse?

Szijártó István 1942. január 8-án született Kaposváron, általános és középiskolai tanulmányait is ott végezte. Szülei tisztviselők voltak, bátyja testnevelő tanár. Kiváló diákként az ELTE magyar-történelem szakára került 1961-1966 között, az újjászerve-

vezett Eötvös Kollégium tagja. Tanári munkáját Kaposváron, hajdani gimnáziumában, a Táncsicsban kezdte 1965-től, majd a Tanítóképző Főiskola docense lett 1976-1984-ig. Kandidátusi disszertációját *„Nemzedék helyett egy nemzet lehetünk volna” – Sipos Gyula pályája – a népi írók harmadik nemzedéke irodalomtörténeti értékeléséről*, 1985-ben védte meg az MTA-n. Ekkor már – Alma Matere hívására –, a fővárosba költözött. 1984 és 1993 között az *Eötvös Kollégium igazgatója* és irodalom szakvezető tanára lett, akkortájt az első pártonkívüli egyetemi vezető. Rendkívül sokat tett a híres kollégium egykori rangjának, szellemiségének helyreállításáért. Elérte, hogy 1990 decemberében Andrásfalvy Bertalan miniszter rehabilitálta, az ismét önálló főiskolai rangú Eötvös Collegiumot. Szijártó István – szakmai munkája mellett – számos közéleti funkciót vállalt. Meghatározó szerepet játszott a *Magyarok Világszövetsége* újjászervezésében, s az Elnökség tagjaként – 12 éven át – a működtetésében. Három Világkongresszus szervezésében is közreműködött. 1996. évi megalakulásától kezdve ügyvezetője a *Százak Tanácsának*, évekig elnöke az Eötvös Collegium Baráti Körének, tagja számos társaságnak. Időközben nem úgy alakultak a körülmények, ahogy remélte, ezért 1993 tavaszán kilépett a közszolgálatból, s az általa alapított Balaton Akadémia igazgatója lett. A Kaposváron – középiskolai ill. főiskolai tanárként – folytatott két évtizedes nevelő munkája, az Eötvös Collegium világszerte igazgatójaként végzett kiemelkedő oktatás-szervezői teljesítménye és civil szervezeti-közéleti kapcsolatai, kellő alapot adtak az Akadémia indításához. 2000-ben ehhez még vállalkozásszervező közgazdász másoddiplomát is szerzett.

A Balaton Akadémia Táj és Magyarságtudató Központ küldetése a térség értékőrző és értékteremtő intézményeként: – a magyarság szellemi-erkölcsi felemelkedésének szolgálata; – az európai műveltségesség tisztelete; – az emberi személyiség feltétlen tisztelete; – együttműködési képesség az értéket hordozó törekvésekkel. Az intézmény első két évtizede kötődik mindhárom balatoni megyéhez. Amikor 1991-ben, dr. Szijártó István az Eötvös Collégium igazgatója magánalapítványt tett a Balaton Akadémia létrehozására, először Balatonfüreden, a Jókai villában tanácskoztak róla.

Székhelye 1993 és 1997 nyara között Balatonalmádi – Vörösbényben, a hajdani jezsuita rendházban, Veszprém megyében volt. 1995 és 2001 között már Somogyban, Balatonbogláron tanultak a Balaton Akadémia főiskolás diákjai. Graduális és posztgraduális képzésben – a Gábor Dénes Főiskola, illetve a Debreceni Egyetem diplomaki-

adásával – ekkor 152 fiatal kapott diplomát. 2001 nyara és 2002 között Balatonőszödön, a Faluházban dolgoztak, de a 2003-as év már – Dr. Czoma László igazgató jóvoltából – Keszthelyen, Zala megyében, a Helikon Kastélymúzeumban találta őket. Ezt, azóta is otthonuknak tekintik, ahol irodahelyisége van a Balaton Akadémia Táj- és Magyarságkutató Központnak. A táj több mint 30 településén 250 nyilvános tanulmányi napot tartottak, Keszthelyen a Kastélyban vannak a találkozók. A Balaton Akadémia Kiadó három könyvsorozatban (Máskor könyvek, Szent György könyvek, Balaton Akadémia könyvek) eddig másfélszáz könyvet jelentetett meg. Közte számos olyan művet, mely egyedülálló értékek hordozója; pl. a Sis Honestus! I., II., -III. Szerzőjétől idézem az alábbi mondatokat: „Tanár – elsősorban a magyar irodalom tanára – voltam egész életemben. Ápolója klasszikus értékeinknek, s robotosa a kortárs irodalomnak. Közel fél évszázad alatt tartottam mintegy 30 ezer órát; hazai és küllhoni tanácskozásokon félezernél több előadást... A Balaton Akadémia három könyvsorozatának gondozója, több mint 200 kötet szerkesztője és kiadója, 12 könyv szerzője vagyok. Félezernél

több tanácskozás szervezőjeként is mindig elsősorban tanár maradtam. Papp Árpád barátomtól tanultam, hogy a görögök szerint a nagy emberek barátsága, az istenek ritka ajándéka. Büszke vagyok ezekre az ajándékokra, arra, hogy ma is dolgozhatok a „mozaikjaira töredezett nemzet lelki egyesítéséért” (Csoóri Sándor), mert hiszek abban, hogy ma is az szolgálja legjobban a magyarságot, aki segíti egyesíteni...”.

Eötvös kollégista diákkorunk óta ismerem és figyelemmel kísérem Szijártó István életét. Tanúsíthatom, hogy tettek támasztják alá szinte minden állítását. Hozzáteszem, hogy feleségével ifjúkora óta boldog házasságban él, amelynek gyümölcse négy gyermekük és 15 unokájuk. 2009-ben szülővárosa, Kaposvár díszpolgárává fogadta. Mondhatjuk: Isten áldása kíséri. Szívből örülök, hogy mától – Szijártó István tanár úr és az általa alapított Balaton Akadémia –, a Magyarság Láthatatlan Szellemi Múzeumának élő és látható tagjai között folytatja tovább nemzetnevelő munkáját.

Budapest, 2011. december 9.

Bakos István

